

Volumen Epistolarum, Qvas Romani Pontifices, Gregorijs III., Stephanvs III., Zacharias I., Pavlvvs I., Stephanvs IV., Adrianvs et Pseudopapa Constantinus miserunt& reges Francorvm, Carolvm Martellvm, ...

Gretser, Jacob

[München], 1613

Jtem Epistola Zachariæ Papæ ad domnum Pippinum missa, quæ præisulata est sub Maiorum Domus nomine, èo quod nondum in Regis dignitatem esset eleuatus, vna cum Capitulis suis consultis; etiam dicto ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65166](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65166)

atq; dolores, & desolationes, credere sine qualibet ambiguitate iubeatis, & nobis propter Deum subuenire & ad liberandum nos de manibus Langobardorum inimicorum nostrorum nimis festinanter occurrere iubeatis; vt fructum afferentes copiosum, vitam æternam, intercedente beato Petro, perfrui mereamini. Præfatus vero Warneharius pro amore beati Petri lorica se induens per muros istius afflictæ Romanæ ciuitatis, vigilabat die noctuq; & pro nostra omnium Romanorum defensione atq; liberatione, vt bonus athleta Christi, decertauit totis suis cum viribus. Bene valete.

Pontifex
creatus
Anno salu-
tis 741.
Obiit 752.

Item Epistola Zachariæ Papæ ad domnum Pippinum missa, quæ prætitulata est sub Maiorum Domus nomine, eò quod nondum in Regis dignitatem esset eleuatus, vna cum Capitulis suis consultis; etiam dicto Domno Pippino vel sacerdotibus in partibus Francia, qualiter respondendum, scripsit iam dictus Pontifex.

V.

Exstat To
9. Bat. an.
no 744. C
Cent 8. cap
30.

DOMNO excellentissimo atq; Christianissimo Pippino Maiori Domus, seu dilectissimis nobis vniuersis Episcopis Ecclesiarum & religiosi Abbatibus atq; cunctis Dominum timentibus principibus, in regione Francorū constitutis; Zacharias Episcopus sanctæ Dei Catholicæ & Apostolicæ Romanæ Ecclesiæ in Domino salutem, gratia vobis & pax à Deo patre omnipotente & Dño Iesu Christo, vnico filio eius, & ab Spiritu sancto ministretur.

Gaudio magno gaudemus in Domino, addiscentes per relationem sublimissimi, & à Deo seruati prædicti filij nostri Pippini, vestram omnium bonam cō-
uersa-

uersionem, & quod in bonis & Deo placitis dispositionibus, vnianimes atq; cooperatores estis. Ita & Ecclesiæ Dei & venerabilia loca per vniuersam vestrâ prouinciam sita, atq; earum Præfules sacerdotes & religiosi Abbates, vt condecet, in sancto habitu & cõuersione sacerdotali cõseruetis, vacantes orationibus, insistentes precibus ad implorandâ diuinam potentiã, & cælitus victoriã tribuendam aduersus paganos & infideles gêtes propugnatoribus vestris. Et enim vobis in vera confessione & simplici corde ad Dñm accedentibus, sicut Moyse, ille amicus Dei, orãdo pugnabat, * & Iesu Naue cum populo Israël bella Dñi preliando, vincebat. Ita & vos agere oportet, carissimi mihi, vt sitis adiutores populo vestro orãdo, & bonis actib. inherendo, declinãtes à curis & negotiis secularib. Scriptũ est enim: *vacate & videte, quoniã suavis est Dominus*. Et iterũ: *Accedite ad eũ, & inluminamini, & vultus vestri nõ erubescet.*

Exod. 17.

* B. & 10. nathas. Ita etiam Centuriatores.

Psal. 45.

Psal. 33.

Principes & seculares homines atq; bellatores cõuenit curã habere & sollicitudinẽ, contra inimicorum astutiã, & prouinciæ defensionẽ, præsulibus verò, sacerdotibus atq; Dei seruis pertinet salutaribus cõsiliis & orationibus vacare, vt vobis orantibus, & illis bellantibus, Deo prestante, prouincia salua persistat, fiatq; vobis in salutẽ, laudẽ & mercedẽ perpetuã. Ex hoc quippe Præfulatus vester apparebit in sanctitate, & principatus dilecti filij nostri Pippini approbabit per subiectorũ potestatem & bonũ dispositum. Itaq; vt flagitauit à nobis, cum vestro cõsultu, superius effatus filius noster Pippinus, vt de omnib. capitulis, quibus innotuit, responsum demus, in quantum Dño dante valeamus; de vno quoq; capitulo inferius conscriptũ, iuxta quod à sanctis patribus traditũ habemus & sacrorũ Canonũ

lanxit

sanxit auctoritas, etiam & nos quod Deo inspirante Apostolica auctoritate decernere potuimus, mandauimus in responsis.

Primum capitulum: *Quomodo honorari debeat Metropolitanus Episcopus à Chorepiscopis & parochialibus Presbyteris.* In Canone sanctorum Apostolorum capitulo tricesimo quinto scriptum est. *Episcopos gentium singularum scire conuenit, quis inter eos primus habeatur, quem velut caput existiment, & nihil amplius, præter eius conscientiam, gerant; quum illi soli singula, quæ parochiæ propriæ, & villis, quæ sub ea, competant, sed nec ille præter omnium conscientiam faciat aliquid. Sic enim vnanimitas erit, & glorificabitur Deus per Christum in Spiritu sancto.*

Item in Canone Antiocheni concilij capitulo nono continet ita. *Per singulas regiones Episcopos conuenit nosse, Metropolitanum Episcopum totius Prouinciæ sollicitudinem gerere, propter quod ad Metropolim omnes undique qui negotia videntur habere concurrent, vnde placuit eum & honore præcellere, & nihil amplius, præter eum, ceteros Episcopos agere; secundum antiquam a patribus nostris regulam constitutam, nisi ea tantum, quæ ad suam diocelimum pertinent possessionesq; subiectas. Vnusquisq; enim Episcopus habeat suæ Parochiæ potestatem, vt regat, iuxta reuerentiam singulis competentem & prouidentiam gerat omnis possessionis, quæ sub omni est potestate. Item, vt Presbyteros & Diaconos ordinet, & singula suo iudicio comprehendat. Amplius autem nil agere* * tentet præter Antistitem Metropolitanum. Nec Metropolitanus aliquid gerat, sine ceterorum sacerdotum consilio.

* B. præter
Antistitem
Metropolit-
tanum ten-
tet.

Item ex libro decretorum B. Leonis Papæ capitulo 32. continetur. *Igitur secundum sanctorum Patrum Canones spiritu Dei conditos, & totius mundi reuerentia conse-*

consecratos, Metropolitanos singularum prouinciarum Episcopos, quibus ex delegatione nostra fraternitatis tua cura pre-
renditur, ius tradita sibi antiquitus dignitatis intemeratum
habere decernimus, ita vt à regulis præstitutis nulla aut negli-
gentia, aut præsumptione discedant, aut in habitu aut in inces-
su sanctitatis. Nam & nos ab Apostolica auctoritate
subiungimus, vt Episcopus iuxta dignitatem suam in-
dumentis vtatur simili modo & presbyteri Cardina-
les, & qui monachica vite velle habeant viuendi, plebi
quidem sibi subiectæ præclariori veste induti debi-
tum prædicationis persoluant, & in secreto proposi-
tum seruent sui cordis; vt qui videt in abscondito
Deus, reddat illis in palam. Scriptum quippe est; *Quæ*
dicitis in cordibus vestris, & in cubilibus vestris compungimi- *Psal. 46*
ni. Non enim nos honor commendat vestium, sed
splendor animarum.

Monachi verò lanea indumenta, iuxta normam
& regulam * monachicæ disciplinæ atq; traditionem ** Monasti-*
sanctorum probabilium Patrum sine intermissione *ca.*
vtantur. Si enim abrenunciantes ea, quæ seculi sunt,
tota se Deo intentione contulerunt, de omnibus lici-
tis debent abstinere, vt quantum corpori suo sustinue-
rint laborem, tantum remunerationis præmium à
Deo percipere mereantur. Apostolis quippe diui-
num datum est mandatum, duas tunicas non habendi.
Tunicas dixit Christus; vtique laneas, non lineas: qui *Matth. 103*
ergo obedierit Dominico præcepto, bonis actibus
inharens, habebit vitam æternam.

Item ex Canone Antiocheni concilij capitulo de-
cimo, de his qui vocantur Chorepiscopi decretum est;
Qui in vicis, vel possessionib. Chorepiscopi nominantur, quã-
nis manus impositionem Episcoporum perceperint, & vt Epi-

F

scopi

scopi consecrati sint, tamen sancta Synodo placuit, ut modum proprium recognoscant & gubernent subiectas sibi Ecclesias, earumq; moderamine curaq; contenti sint, ordinent etiam leutores, & subdiaconos atq; Exorcistas, quibus Promotiones istae sufficiant. Nec Presbyterum verò, nec Diaconum audeant ordinare prater ciuitatis Episcopum, cui ipse cum possessione subiectus est. Si quis autem transgredi statuta tentauerit, depositus, quo utebatur, honore priuetur. Chorepiscopum vero ciuitatis Episcopus ordinet, cui ille subiectus est.

Secundo capitulo de Episcopis, presbyteris, & diaconibus damnatis, quòd pristinum officium usurpare non debeant: Ex libro Canonum sanctorum, Apostolorum capitulo Vicesimo nono dictum est. Si quis Episcopus aut Presbyter aut Diaconus depositus iuste super certis criminibus, ausus fuerit attrectare ministerium dudum sibi commissum, hic ab Ecclesia penitus abscindatur.

Tertium capitulum de presbyteris superuenientibus ex Concilio Carthaginense capite vndecimo: Si quis Presbyter contra Episcopum suum inflatus schisma fecerit, anathema sit. Ab vniuersis Episcopis dictum est: Si quis presbyter à praeposito suo correptus fuerit, debet utiq; apud vicinos Episcopos conqueri, ut ab ipsis eius causa possit audiri, ac per ipsos suo Episcopo reconciliari, quod nisi fecerit sed superbia, quod absit, inflatus secernendo se ab Episcopi sui communionem subduxerit, ac separatim cum aliquibus faciens sacrificium Deo obtulerit, anathema habeatur & locum amittat. Si querimoniam iustam aduersus Episcopum non habuerit, inquirendum erit.

Quartum capitulum de presbyteris agrorum, quam obedientiam debent exhibere Episcopis & presbyteris Cardinalibus ex Concilio Neocæsariensi
capi-

capitulo 13. ita continetur; *Presbyteri ruri, & in Ecclesia ciuitatis, Episcopo presente, vel presbyteris urbis ipsius, offerre non possunt, nec panem sanctificatum dare, calicemque porrigere. Si verò absentes hi fuerint, & ad dandam orationem vocentur solidare debebunt. Chorepiscopi quoque ad exemplum quidem & formam septuaginta videtur esse; ut quod ministrauerunt propter studium, quod erga pauperes exhibent, honorentur.*

Quintum capitulum de monachis, id est, ancillis Dei, de quibus flagitatum est, si liceat eas ad Missarum solemnias, aut Sabbatho sancto publicè lectiones legere, & ad Missas psallere, aut alleluia vel responsum. De his in libro decretorum beati Gelasij Papæ cap. 23. destinatum est; *quòd nefas sit fœminas sacris altaribus ministrare vel aliquid ex his, quæ virorum sunt officiis deputata, præsumere.* Nihilominus impatienter audiuius tantū diuinarum rerū subiisse despectum, vt fœminæ sacris altaribus ministrare firmentur, cunctaq;, quæ non nisi virorum famulatu deputata, sexum, cui non cõpetit, exhibere; nisi q; omnium delictorum, quæ singulatim perstrinximus, noxiorum reatus eos respicit sacerdotes, qui vel ista committunt, vel comittentes minimè publicando prauis excessibus se fauere significant.

Sextum capitulum de viduis si possint in propriis habitaculis suis saluare animas. Item ex eodem libro, cap. 21. ita continetur; vt viduæ non violentur à Pontificibus, & si professam continentiam, proposito mutato, calcauerint, ipsæ per se ratione Deo pro suis sint actibus reddituræ; Nã de viduis sine vlla benedictione velandis superius latius duximus differendum, quæ si propria voluntate professam primi coniugij castitatem, mutabili mète, calcauerit, periculi eius intererit,

quali Deum debeat satisfactione placare. Sicut enim si se forsitan continere non poterat, secundum Apostolum, nullatenus nubere vetabatur: sic* habitam secundum deliberationem, promissam Deo pudicitiae fidem, debuit custodire. Nos autem, nullum talibus laqueum debemus iniicere: sed solum adhortationes premij sempiterni, poenaeque proponere diuini iudicij, ut nostra sit absoluta conscientia, & illarum pro se rationem Deo reddat intentio.

Septimum Capitulum de laico pellente suam coniugem, ex Canone sanctorum Apostolorum cap. 48. *Si quis laicus uxorem propriam pellens alteram vel ab alio dimissam duxerit, communionem priuetur.*

Octauum Capitulum de Presbyteris & Diaconibus, qui se à ministerio Ecclesiastico subtrahunt & seorsum collectas faciunt, ex Canone Antiocheni concilij cap. 5. promulgatum est. *Si quis Presbyter aut Diaconus Episcopum proprium contemnens se ab Ecclesia sequestrauerit, & seorsum colligens altare constituat, & commonenti Episcopo non adqueuerit, nec consentire vel obedire voluerit, semel & iterum conuocanti, hic damnetur omnimodo nec ultra remedium consequatur, quia recipere non potest dignitatem, quod si Ecclesiam turbare & sollicitare persistit, tanquam seditiosus per potestates exterius opprimatur.*

Nonum Capitulum de clericis & monachis non manentibus in suo proposito, quod interrogatum est, in Canone Chalcedonensi cap. 7. decretum est; *Qui semel in clero deputati sunt, aut monachorum vitam expetuerunt, statuimus neque ad militiam, neque ad dignitatem aliquam venire mundanam, aut hoc tentantes & non agentes penitentiam, quominus* redire debeant, ad id, quod propter Deum primitus* elegerant, anathematizari.*

* B. rediret.
* B. elegerint.

Deci-

Decimum capitulum de clericis qui sunt in * Pro-<sup>* Hospiti-
libus.</sup>chiis, Monasteriis, atq; Martyriis ex Canone Chalcedonensis concilij cap. 9. ita decretum est: Clerici, qui proficiuntur Prochiis, vel ordinantur in Monasteriis & Basilicis Martyrum, in Episcoporum, qui in unaquaque ciuitate sunt, secundum sanctorum Patrum traditiones, potestate permaneant. Nec per contumaciam ab Episcopo suo desiliant; qui verò audent euertere huiusmodi formam quocumq; modo, nec proprio subiiciuntur Episcopo, siquidem clerici sunt, Canonum correctionibus subiacebunt, si verò laici vel Monachi fuerint, communione priuentur.

Vndecimum capitulum, qui clerici etiam ab vxoribus abstinere debeant, ex Concilio Africano. cap. 37. ita continetur. Præterea, cum de quorundam clericorum, quamuis erga vxores proprias, incontinentia referretur, placuit Episcopos, & Presbyteros seu Diaconos secundum propria statuta, etiam ab vxoribus continere; quod nisi fecerint, ab Ecclesiastico remoueantur officio: ceteros autem clericos ad id non cogi, sed secundum vniuscuiusque Ecclesia consuetudinem obseruari debere.

Duodecimum capitulum, de his, qui vxores, aut viros dimittunt, vt sic maneant, ex concilio supra scripto Africano, cap. 69. ita continetur. Placuit, vt secundum Euangelicam & Apostolicam disciplinam, neq; dimissus ab vxore, neque dimissa à marito, alteri coniungantur; sed ita maneant, aut sibi inuicem reconcilientur, quod si contempserint, ad pœnitentiam redigantur.

Decimum tertium capitul. Inquisitum est, quod Monachus, si clericus factus fuerit, quid * agi debeat. ^{* B. agere.} Ex Decreto B. Innocentij Papæ. Cap. 17. continetur. De Monachis, qui diu morantur in Monasteriis, & postea ad clericatus ordinem peruenerint, non debere eos à proprio pro-

posito deniare; Aut enim, sicut in monasterio fuit, & quod diu seruauit, in meliori gradu positus, amittere non debet; Aut si corruptus postea baptizatus, & in Monasterio sedens, ad clericatus ordinem accedere voluerit, uxorem omnino habere non poterit, quia nec benedici cum sponsa potest, iam antea corruptus; qua forma seruatur in clericis, maxime cum vetus regula hoc habeat, ut quisque corruptus baptizatus, clericus esse voluisset, sponderet se uxorem omnino non ducere.

Decimum quartum cap. Quod Presbyteri aut Diaconi, si in aliquo crimine prolapsi fuerint, non possint per manus impositionem poenitentiae remedium consequi. In Decreto beati Leonis Papae. cap. 16. decretum est ita; Alienum est à consuetudine Ecclesiastica, ut qui in Presbyterali honore aut Diaconij gradu fuerint consecrati, hi pro crimine aliquo suo per manus impositionem remedium accipiant poenitendi; quod sine dubio ex Apostolica traditione descendit, secundum quod scriptum est; Sacerdos si peccauerit, quis orabit pro illo? Vnde huiusmodi lapsis ad promerendum misericordiam Dei secreta est expetenda secessio, ubi illis satisfactio fuerit digna, sed etiam fructuosa.

Decimum quintum cap. pro eo, quod interrogatum est de laicis, qui Ecclesias in suis proprietatibus construunt, quis ipsos debeat regere, aut gubernare. A sanctis Patribus ita statutum est, & in praeceptis Apostolicis continetur. Iuxta petitoris imploratum, ut si in quolibet fundo cuiuscumq; Turis Oratorium siue Basilica fuerit constructa, pro eius deuotione in honorem cuiuscumq; Sancti, in cuius Episcopi parochia fuerit fundatum Oratorium aut Basilica, percepta primitus donatione legitima, id est, * prestantem tot, gestisq; municipalibus allegatis, pradiatum Oratorium per Missas publicas solenniter consecrabis, ita ut in eodem loco

nec

* B. praestante.

nec futuris temporibus baptisteria construantur, nec presbyter constituatur Cardinalis; sed & si Missas ibi facere maluerit, ab Episcopo nouerit presbyterū postulandū: quatenus nihil tale à quolibet alio sacerdote nullatenus resistatur, nisi ab Episcopo fuerit ordinatū.

¶ Sextum decimum capitulum de clericis qui proprias Ecclesias relinquunt, quid de eis agi debeat, ex Canone sanctorum Apostolorum, cap. 15, ita continetur. *Si quis Presbyter aut Diaconus, aut quilibet de numero clericorum relinquens propriam parochiam pergat ad alienam, & omnino Presbyter declinans Episcopi sui conscientiam in aliena parochia commoretur, hunc ulterius ministrare non patimur, precipue si vocatus ab Episcopo redire contempserit, in sua inquietudine perseuerans.* * Tamen tanquam laicus ibi communicet.

* B. Sed tū-
quam. Cen-
causum
tanquam.

Decimum septimum capitulum. Item pro Episcopis, qui alterius clericos susceperint, vt excommunicentur, in eodem concilio cap. 16. continetur. *Episcopus vero, apud quem memoratus esse constiterit, si contra eos decretam cessationem pro nihilo reputans tanquam clericos, forte susceperit, velut magister inquietudinis communionis priuetur.*

Decimum octauum capitulum, qui clerici vxores fortiri debeant, * in 27. cap. Canonum sanctorum Apostolorum decretum est; *Innuptis autem, qui ad clerum prouecti sunt, precipimus, vt si voluerint, vxores accipiant, sed lectores cantoresq, tantummodo.*

* In 2. 57.
sic 3. Cent.

Nonum decimum capitulum, vt nullus presbyter aut Diaconus sine commendaticijs epistolis suscipiatur, in eodem Canone sanctorum Apostolorum continetur. *Nullus Episcoporum peregrinorum aut presbyterorum, seu Diaconorum sine commendaticijs suscipiatur*
Epistq-

Epistolis, & cum scripta detulerint, discutiantur attentius, & ita suscipiantur, si predicatorum pietatis extiterint. Sin minus, neque necessaria subministrentur eis, & ad communionem nullatenus admittantur, quia à surreptione multa proueniunt.

Vicesimum capitulum de virginibus velatis, si deuiauerint, quid de illis agendum sit; in libro Decretorum B. Innocentij Papæ, cap. 14. adsertum est. *Quæ Christo spiritualiter nubunt, & à sacerdote velantur, si postea vel publicè nupserint, vel se clanculo corruerint, non eas admittendas esse ad agendam pœnitentiam, nisi is cui se coniunxerat, de mundo recesserit; si enim de hominibus hæc ratio custoditur, quæcunque, uiuente viro, alteri nupserit, habeatur adultera; nec ei agendi pœnitentiam licentia concedatur, nisi vnus ex his fuerit defunctus: quanto magis de illa tenenda est, quæ ante immortalis se sponso coniunxerat, & postea humanas ad nuptias migravit?*

Vicesimum primum capitulum, idem de non velatis virginibus, si deuiauerint, in eodem libro. 20. cap. continetur. *Hæc verò, quæ nondum sacro velamine tectæ, tamen in proposito virginali semper se simulauerunt permanere, licet velatæ non fuerint, si fortè nupserint, his agenda aliquanto tempore pœnitentia est, quia* sponsio eius domino tenebatur. Si enim inter homines solet bonæ fidei contractus nulla ratione dissolui, quanto magis ista pollicitatio, quam cum Deo pepigit, solui sine vindicta non poterit. Nam si Apostolus Paulus, quæ à proposito viduitatis discesserant, dixit eas habere damnationem, quia primam fidem irritam fecerunt; quanto potius virgines, quæ prioris promissionis fidem frangere sunt conatæ. Hæc itaq; fratres charissimi, si plena vigilancia fuerint ab omnibus Dei sacerdotibus obseruata, cessabit ambicio, iniquitas superata calcabi-*

* B. & Cc. quia sponsione eius modi tenebatur.

cabitur, veritas spiritali feruore flagrabit, pax prædicata labiis cum voluntate animi concordabit. Impletur edictum Apostoli, vt vnanimis vnum sentientes, permaneamus in Christo, nihil per contentionem nobis neque per inanem gloriam vindicantes, non hominibus sed Deo nostro Saluatori placentes. *philip. 2.*

Vicesimum secundum capitulum de his, quæ duobus fratribus nupserint, vel qui duas sorores vxores acceperint in Concilio Neocesariense cap. 2. continetur; *Mulier, si duobus fratribus nupserit, abiiciatur vsq; ad mortem: veruntamen in exitu, propter misericordiam, si promiserit, quod facta incolumis, huius coniunctionis vincula dissoluat, fructum pœnitentiæ in vita* permanenti.* Nos autem, gratia diuina suffragante, iuxta prædecessorum & antecessorum pontificum decreta, multo amplius confirmantes dicimus, vt dum vsq; sese generatio cognouerit, iuxta ritum & normam Christianitatis & religionem Romanorum, non copulentur coniugiis.

Sed nec spiritalem, id est, commatrem, aut filiã, quod absit, quis ducat temerario ausu vxorem; est namque nefas & perniciosum peccatum coram Deo & angelis eius; in tantum enim graue est, vt nullus sanctorum Patrum, neque sacrarum Synodorum assertiones, vel etiam in Imperialibus legibus quispiam iudicatus sit; sed terribile Dei iudicium metuentes siluerunt, sententiam dare.

Vicesimum tertium capitulum de his, qui homicidium sponte perpetraverunt, in Vicesimo primo capitulo Ancyranæ Concilij continetur; *Qui voluntarie homicidium fecerint, pœnitentiæ iugiter se submittant; perfectionem vero circa vitæ exitum consequantur.*

Vicesimum quartum capitulum, item de his, qui

G

homi-

* Sic etiam
Bar. & Ceter.
In ipso Con-
cilio est:
Fructum
pœnitenti-
æ conse-
quatur.

* XXV.
Bar.

homicidium non sponte perpetraverunt; in eodem Canone cap. * 22. continetur. *De homicidiis non sponte commissis, prior quidem definitio post septem annorum pœnitentiam, perfectionem consequi praecepit; secunda verò, quinquennij tempus explere.*

Vicesimum quintum capitulum de his, qui adulteras habent uxores, vel si ipsi adulteri conprobantur. In Concilio Ancyrano cap. 19. continetur. *Si cuius uxor adulterata fuerit, vel si ipse adulterium commiserit? Septem annorum pœnitentia oportet eum perfectionem consequi secundum pristinos gradus.*

Vicesimum sextum cap. de monachis & virginibus propositum nõ seruantibus in libro Decretorum beati Syricij Papæ cap. 6. continetur. *Præterea Monachorum quosdam, atq; Monacharum abiecto proposito sanctitatis, in tantum protestaris demersos esse lasciuiam, ut prius clanculo, vel sub Monasteriorum prætextu illicita ac sacrilega se contagione miscuerint; postea verò in abruptum conscientia desperationem perducti, de illicitis complexibus liberè filios procrearent, quod & publicæ leges & ecclesiastica iura cõdemnant: has igitur inpudicas detestabilesq; personas à Monasteriorum cœtu electorumq; conuentibus eliminandas esse mandamus, quatenus retrusæ in ergastulis, tantum facinus continua lamentatione deslètes purificato possint pœnitudinis igne decoquere, ut eis, vel ad mortem, saltem solius misericordie intuitu, per communionis gratiam, possit indulgentia subuenire.*

Vigesimum septimum cap. de his, quæ non coactè, sed voluntate propria virginitatis propositum susceperunt, quod delinquant cum nupserint, etsi nondum fuerint consecratæ; in libro Decretorum beati Leonis Papæ. cap. 28. continetur. *Puella quæ non paren-*

tum

tum coacte imperio, sed spontaneo iudicio virginitatis propositum atq; habitum susceperunt: Si postea nuptias eligunt, praeuaricantur & iam, si nondum eis gratia consecrationis accessit, cuius utiq; non fraudarentur munere, si in proposito permanerent.

Hæc itaque, carissimi nobis & dilectissimi, quæ superius annexa sunt, in quantum miserante Deo, valimus, inter cætera cap. deflorantes, tam sanctorum Apostolorum, quam & iam & beatorum Patrum sanctiones, seu & iam & probabilium beatissimorum Pontificum decreta, vt vniuscuiusque capituli sententia continet, in breui eloquio perstringentes, ad vestri præsulatus notitiam & prædicationem, atque populi vobis à Deo crediti ædificationem, mandauimus ministranda atque perficienda, hortantes vestram omnium prudentissimam sanctitatem & procerum dilectionem, * omni moderatio-
ne non declinantes à dextris aut sinistris, sed viam
regiam incedentes, * constantissimè obseruetis
Apostolica mandata, & enim hæc, amantissimi nobis,
vobis dedimus in mandatis, vt nec nos coram Deo
de taciturnitate iudicemur; nec vos de neglectu coram
eo cogamini reddere rationem, sicut scriptum est, in dominico præcepto; *si non venissem & locutus
eis fuisset, peccatum non haberent.* Itaque nihil ex-
culationis adhibentes, omnium rationabilium animarum salutem procuretis ita currentes in
agone, vt non vituperetur ministerium vestrum, sed magis de palma victoriæ brauium accipietis iuxta egregij Apostoli dictum, habentes bonis actibus in-
hærendo, *repositâ coronam iustitiæ* in siderea mansione, quam vobis reddat in illum diem iustus.

* B. Ge om-
nimodera-
tione.

* B. fortis-
simè.

Ioan. 15.

2. Tim. 4. Iudex Dominus Deus & Saluator noster IESVS Christus, qui viuit in vnitae cum Deo patre omnipotente & Spiritu sancto per omnia saecula saeculorum, Amen.

Item Epistola Stephani Pape, ad Domnum Pippinum Regem, specialiter & singillatim pro defensione sanctae Dei Ecclesiae directae, vt in superiore eiusdem continetur Epistola, adiutorium volens obtinere contra Langobardos, per Georgium & Vvarneharium similiter directae.

VI.

DOMNO excellentissimo filio, & nostro spiritali compatri Pippino Regi Francorum, & Patricio Romanorum, Stephanus Papa.

** B. & C. c. segmenta.* Quanta luctuosa & amarissima tristitia circumuallati, quantaq; anxietate atq; angustia coarctati simus, & quantas crebrescentibus continuis malis oculi nostri distillantes profundant lachrymas, credimus quod & ipsa omniu elementorum ** figmenta enarrent.* Quis enim harum tribulationum conspexerit non lugeat? Quis auditor harum nobis inhaerentium calamitatum non vlulet? Quam obrem cuiusdam bonae mulieris Susannae pudicitiae verba loquimur: *Angustiae nobis vndique, & quid agamus ignoramus.* O filij excellentissimi & Christianissimi, vtinam omnipotens rerum creator Dominus quemadmodum priscis temporibus Abacuc illum Prophetam ad refocillandum & consolandum Daniele praeceptum Prophetam abstrusum in leonum lacu, repentino volatu adportatum ab Angelo miserat; ita & nunc si dici potest, eius misericordissima longanimitas à Deo seruata excellentiam tuam

Dan. 13.